

تولیدکنندگان مصالح ساختمانی تنگناها و مشکلات

بخش ساختمان مهم‌ترین و اشتغال‌زاترین بخش اقتصاد هر کشور را تشکیل می‌دهد. حتی در کشورهای صنعتی فعالیتهای ساختمانی یکی از تعیین‌کننده‌ترین عوامل پویایی یا رکود اقتصاد محسوب می‌شود.

در این میان، تولید مصالح ساختمانی از زیرمجموعه‌های مهم و تعیین‌کننده بخش مورد بحث محسوب می‌شود. چراکه در واقع تولیدات همین مجموعه است که فعالیتهای ساختمانی (از ساخت راه و تونل و پل و واحدهای مسکونی گرفته تا پروژه‌های عظیم عمرانی) را تغذیه می‌کند و دقیقاً به دلیل همین نقش تعیین‌کننده، صنایع تولید مصالح ساختمانی در کشورهای گوناگون مورد توجه ویژه سیاست‌گذاران اقتصادی قرار دارند.

در ایران، با آن‌که این بخش گسترش کمی و کیفی قابل توجهی یافته و صدها واحد عظیم صنعتی تولید انواع مصالح ساختمانی تأسیس شده، استقرار انتظامی که بتواند مسائل و مشکلات دست‌اندرکاران این رشته را حل و فصل کند، تا این اواخر مورد توجه نبوده، و با وجود میلیاردها ریال سرمایه در گردش این صنایع، نهادهای فعالیتهای آنان را هماهنگ سازد و زمینه را برای غنای بازدهی این مجموعه فراهم آورد وجود نداشته است.

به نظر می‌رسد وجود همین خلأ عامل اصلی تشکیل مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن بوده است. گرچه قانون تشکیل این مرکز در سال ۱۳۵۶ به تصویب مجلس وقت رسید و پس از انقلاب نیز اساسنامه آن مورد اصلاح قرار گرفت، اما عملاً تا ماههای اخیر مرکز نقشی تعیین‌کننده و رهگشا ایفا نمی‌کرد. فقط در سال ۱۳۷۲ بود که با توجه به نیازهای فعلی جامعه و دست‌اندرکاران تولید مصالح ساختمان چارت تشکیلاتی و شرح وظایف مرکز مورد بازنگری قرار گرفت و برای تصویب ارائه شد.

دکتر فرهاد دانشجو رئیس مرکز

مورد بحث در زمینه هدف این تغییرات به گزارش گفته است:

همزمان با تغییر در ساختار مرکز، در سال ۱۳۷۲ با توجه به اینکه بررسی کیفی و کمی مصالح ساختمانی و صدور گواهینامه‌های فنی و تهیه و تدوین استانداردها با همکاری مؤسسه استانداردها و تحقیقات صنعتی به عهده مرکز می‌باشد، ارتباطات وسیعی را با تولیدکنندگان مصالح ساختمانی برقرار کردیم. در این ارتباطات اهمیت و نحوه کنترل کیفیت مصالح با تولیدکنندگان مورد بحث و بررسی قرار می‌گرفت و اکنون پس از گذشت هفت ماه از آغاز این حرکت، مرکز آمادگی کنترل کیفیت

دکتر فرهاد دانشجو فعالیتهای تحقیقاتی انجام شده را وسیع و متنوع اعلام کرد و به عنوان نمونه چند سرفصل این تحقیقات را به شرح زیر برشمرد:

- توسعه شبکه شتابنگاری کشور به لحاظ کسب اطلاعات وسیعتر و جامعترا از زلزله‌ها و نیز ارائه اطلاعات به شکلی قابل بهره‌برداری و استفاده در مهندسی زلزله و زلزله‌شناسی.
- جداسازی پی از ساختمان.
- تهیه آئین‌نامه طرح پلهای شوسه و راه آهن در برابر زلزله.
- تأسیس آزمایشگاه دینامیک - مکانیک خاک.
- مطالعه در مورد شکل‌پذیری و

مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن ایران محلی برای تکمیل تحقیقات و شکل‌گیری صنایع تولیدکننده مصالح ساختمانی کشور است.

مقاومت اتصال ستون به فونداسیون پیش‌ساخته در مقابل بارهای سیکلی و جانبی.

- مطالعه در مورد رفتار سقفهای تیرچه بلوک تحت بارهای جانبی.

تحقیقات در مورد مصالح ساختمانی

دکتر دانشجو در مورد فعالیت‌های تحقیقاتی در مورد مصالح ساختمانی گفته است: در سال ۷۲ پروژه‌های متعددی را آغاز و پی‌گیری کردیم که مهم‌ترین آن‌ها عبارت است از:

- پروژه آجرهای ماسه آهکی با هدف شناسایی مواد اولیه مورد نیاز برای ساخت آجرهای ماسه آهکی و بررسی و بالا بردن کیفیت آجرهای ماسه آهکی. و همچنین شناسایی کارخانه‌های تولید آجر ماسه آهکی موجود در کشور و نهایتاً ارائه رهنمودهای کاربردی به منظور بالا بردن کیفیت تولید.
- پروژه بررسی و مطالعه آجر ساختمانی از ماسه‌باری با استفاده از

بسیاری از مصالح ساختمانی را با همکاری مؤسسه استاندارد دارد و شورای کنترل کیفیت مصالح متشکل از تعدادی از نمایندگان تولیدکنندگان مصالح و جمعی از اساتید برجسته در مرکز تشکیل شده است.

همچنین در سال ۱۳۷۲ با توجه به اینکه جمهوری اسلامی ایران در روی کمربند زلزله آلپ - هیمالیا قرار گرفته است و همواره زلزله‌هایی در نقاط مختلف ایران رخ داده و بخشهایی از سرزمین ما را ویران می‌سازد و تلفات بسیاری به بار می‌آورد، بررسی طرح و محاسبه و اجراء ساختمانها در برابر زلزله در چارچوب بازنگری به آئین‌نامه طرح ساختمانها در برابر زلزله در دستور کار مرکز قرار گرفت. در این راستا اکنون بیست و پنج نفر از اساتید و محققین مجرب و صاحب‌نظر به عنوان عضو کمیته دائمی بازنگری آئین‌نامه طرح ساختمانها در برابر زلزله با مرکز همکاری فعال دارند.

جسبانندهای شیمیایی.

- مطالعه و شناسایی انواع ناماسازی دیسوارهای داخلی و خارجی ساختمانهای مسکونی و مشابه.
- پروژه مطالعه و شناسایی ترکیب روان‌کننده‌ها و فوق روان‌کننده‌های بتن.
- بررسی مصارف پوسته برنج و خاکستر آن در صنعت ساختمان.
- تعیین عیار سیمان در بتن‌های سخت شده.
- مطالعه و بررسی در مورد بتن کفی و مواد کف‌زا در ایران.
- بهبود عملیات بنایی با آجر و بررسی ملات‌های متداول در ایران و تعیین خصوصیات فیزیکی و مکانیکی آنها.

● طرح بررسی مصالح استان خوزستان. این مطالعات شامل بررسی ذخائر معادن سنگ آهک و تولید آهک ساختمانی در استان خوزستان، بررسی خاک رس و آجر استان خوزستان و بررسی ذخائر و معادن شن و ماسه استان می‌باشد.

● تحقیق و مطالعه برای تعمیر سازه‌های بتنی در ایران و بررسی دوام و عملکرد بتن‌های تعمیر شده در شرایط آب و هوایی گرم و مرطوب در سواحل جنوبی ایران.

● بررسی اصول طراحی فضای سبز در محیط‌های مسکونی.

● مطالعه در مورد اصول طراحی ساختمانهای مرتفع مسکونی.

● بررسی اثر تغییر حرارت و خشک شدن بر روی نمونه‌های بتنی ساخته شده از مواد مختلف و بررسی دوام و عملکرد آنها.

● زمینه‌سازی جهت ارائه ضوابط معماری برای ساخت مسکن در تهران.

● بررسی کاربرد رسوبات سپیدرود در صنایع ساختمانی.

● تعیین عیار سیمان در بتن‌های سخت شده.